

โลกใบใหญ่

ของสิ่งมีชีวิต-ไม่มีชีวิต

■ แนวคิด
นุญต์...
เรื่อง
■ นิพนธ์
คล้ายพุก...
ภาพ

บทสัมภาษณ์

■ ส่วนที่ 2 วันจันทร์ที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

๑ ฝยฝนไปรยปรายลงมาในยามเย็น ท่ามกลางบรรยากาศอันแสนอบอุ่น ภายในบริเวณบ้านริมถนนสุขุมวิท และในซอยสุขุมวิท 39 นี้เอง ทำให้ได้พบกับความประทับใจมากมายจนทำให้หัวใจเบ่งบานและสดชื่นขึ้นมาทันที หากถามว่า...อะไรทำให้รู้สึกเช่นนั้น? ถ้าไม่ใช่...สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีซึ่งได้ให้โอกาสได้พบและได้รับรู้เรื่องราวที่น่าสนใจมากมาย

ห้องรับรองอันแสนมีเสน่ห์ เป็นสถานที่ให้การต้อนรับแขกผู้มาเยือน โดยปกติแล้วห้องรับรองห้องนี้จะเป็นที่ประพันธ์เพลงของสุภาพบุรุษวัย 87 อย่าง "คุณประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง" ส่วนสุภาพสตรีผู้ชีวิตของเขานั่งอยู่ข้างๆ "คุณลัดดา ศิลปบรรเลง" สกุลเดิม (สารตายณ) นอกจากนี้ยังมีสุภาพบุรุษอีกผู้หนึ่ง ซึ่งให้เกียรติมาร่วมสนทนาด้วย เขาคือ "รศ.ดร.กฤษ ศิลปบรรเลง" บุตรชายของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีทั้ง 2 ปัจจุบัน รศ.ดร.กฤษ เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดถึงยังมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพลังงานอิกด้วย

■ คุณประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง คีตกวีคนสำคัญของเมืองไทย

■ บน...หลวงประดิษฐ์ไพเราะบิดาหรือบรมครูของเพลงไทย
■ ปกแผ่นซีดีเพลงเสียงเทียนที่บรรเลงโดยวงกรมเขมิมโฟนีออเคสตรา

■ บุคคลทั้งสาม ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง (นั่งกลาง) ครูลัดดา สารตายณ บิดาและมารดาของ รศ.ดร.กฤษ ศิลปบรรเลง กำลังเล่าถึงการประพันธ์เพลง

๒ ครูลัดดา สารตายณ ซึ่งน้อยคนจะรู้ว่าคือผู้ปั้น สวลี ผกาพันธุ์ ในละครเวทีและร้องเพลงนั่นเอง

ผลงานคีตกวี

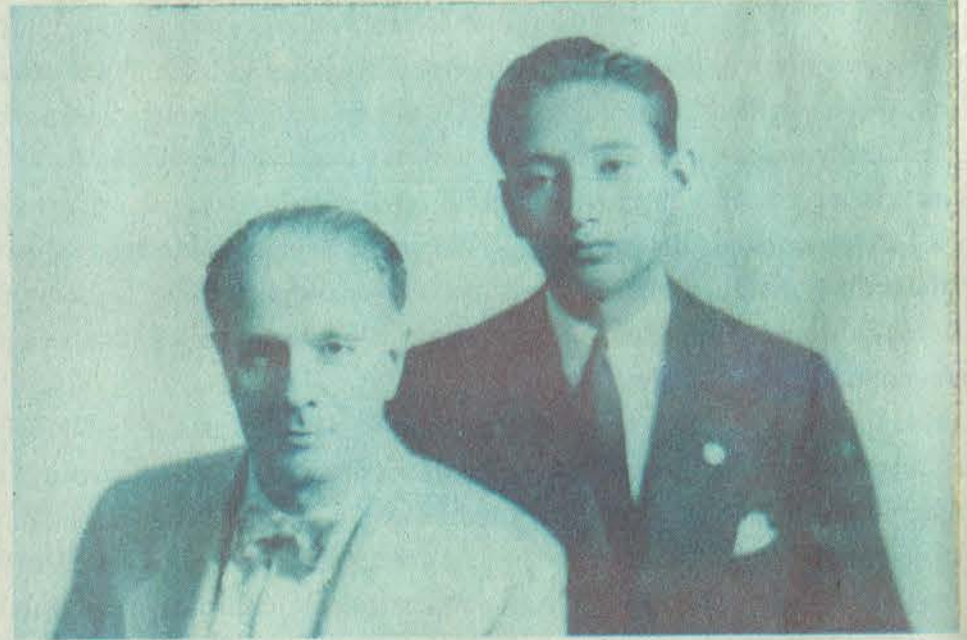
Prasidh Silapabanleng
siang tian
Vision
Bangkok Symphony Orchestra

เพลงชุด “เสียงเทียน” หนึ่งในเดียวในโลก

รอบๆ ห้องรับรองมีภาพถ่าย บันทึกความทรงจำแห่งวันวานมากมาย ตั้งแต่สมัยที่คุณประสิทธิ์และคุณลัดดา ยังหนุ่มยังสาว ใครต่อใครที่เป็นคนรุ่นผู้ใหญ่หรือผู้สนใจด้านดนตรีไทย คงต้องรู้จักตระกูลศิลปบรรเลงเป็นอย่างดีด้วยเหตุที่ผู้สร้างชื่อเสียงทางด้านดนตรีไทยให้กับตระกูลนี้ คือหลวงประดิษฐไพเราะ ชื่อเดิม ศร ศิลปบรรเลง อดีตบรมครูเพลงไทยที่มีชื่อเสียง และมีผลงานเป็นเลิศตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6

นั่นเป็นการพูดคุยก่อนให้รัฐภูมิหลังของตระกูลศิลปบรรเลง กับความเมตตาของเจ้าของบ้านผู้สูงวัย ทำให้ได้ทราบเรื่องราวต่างๆ มากมาย เทียบเท่าการได้ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องหนึ่งเลยทีเดียว คุณคำตรงนี้หาไม่ได้ง่ายนัก

■ ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ถ่ายภาพร่วมกับอาจารย์ คือ ศ.เคลาส์ ฟริงแชม ผู้ยกย่องให้คุณประสิทธิ์ เป็นศิษย์เอก

■ ศ.ดร.กฤษ ศิลปบรรเลง กำลังเล่าถึงอดีตของคุณพ่อ “ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง” ที่นั่งอยู่ข้างๆ นั่นเอง

เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยซึ่งได้ฟังนั้น ให้ความรู้สึกตือปองประหลาด “คุณพ่อไม่ได้รับราชการหรอก เมื่อก่อนเป็นชาวบ้านธรรมดาๆ แต่อาศัยมีความรู้ความชำนาญทางด้านดนตรีไทยโดยเฉพาะเครื่องดนตรีประเภทระนาด และถ้าเป็นระนาดเอกจะยิ่งได้ตีมาก” คนวัย 87 ย้อนระลึกเรื่องราวของตัวเองให้ผู้ต่างวัยได้รับฟัง

“สมัยก่อนจะได้เป็นหลวงประดิษฐไพเราะนั้น คุณพ่อมาอยู่กับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจันทราทิพย์มณี กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดีพินิต ท่านได้แนะนำคุณพ่อมาอยู่กับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจันทราทิพย์มณี กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดีพินิต ท่านได้แนะนำคุณพ่อมาอยู่กับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจันทราทิพย์มณี กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดีพินิต

แต่ใครจะรู้อย่างไรว่า แม้หลวงประดิษฐไพเราะจะเป็นบรมครูเพลงไทยและมีความสามารถมากมายกับการเล่นดนตรีไทยแล้วยังมองการณ์ไกลส่งบุตรชายไปศึกษาวิชาดนตรีสากลในมหาวิทยาลัยศิลปะแห่งประเทศญี่ปุ่น ด้วยเห็นแว่นักประพันธ์เพลงของลูกชายนั่นเอง

จึงส่งผลให้ คุณประสิทธิ์ มีความรอบรู้เกี่ยวกับการประพันธ์เพลงชนิดหลากหลายจับยาก แม้เขาอายุ 87 เข้าไปแล้ว หากกำลังวังชาไม่เคยลดลงเมื่อพูดถึงการประพันธ์เพลง ดวงตาคู่นั้นยังมีความหวัง และพลั่งอย่างเต็มเปี่ยมทีเดียวในอันที่จะถ่ายทอดผลงานออกมา

แผ่นซีดี ชุดเสียงเทียน ซึ่งได้

ฟังก่อนเดินทางมาพบผู้ประพันธ์นั้น เป็นเพลงที่ให้ความซาบซึ้งและแจ่มใสมากจิตใจอันวุ่นวายสงบลงได้เป็นอย่างดี ขณะฟัง ซีดี แผ่นนั้น แผ่นที่เป็นผลงานของ “ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง” ผู้นี้

คราวนี้พูดคุยก่อนถึงผลงานชุดเสียงเทียนกับความเป็นมาจนทำให้เพลงชุดนี้เกิดขึ้น ศ.ดร.กฤษ ผู้เป็นบุตรชายบอกให้ฟังว่า...ตอน คุณประสิทธิ์ อายุประมาณ 71 ปี เป็นโรคไม่พูด ซึมเศร้า ลูกหลานได้ช่วยกันหาวิธีให้เขาพูดแต่ปรากฏว่าไม่ได้ เขาไม่ยอมเปิดปากพูด จนแล้วจนรอด ศ.น.พ.สุนทร อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช บอกให้เขาแต่งเพลงบรรเลงเพลง “เป็นกลอุทธนำคุณพ่อออกจากอาการไม่พูด ซึมเศร้า”

เริ่มได้ผล คุณประสิทธิ์ เริ่มพูดคุยก่อนมีชีวิตชีวา มากขึ้น จึงใช้แนวคิดนี้ใช้กับเขาเรื่อยมา โดยให้ประพันธ์เพลง โดยเพลงเสียงเทียน ทำขึ้นเมื่ออายุ 78 คุณประสิทธิ์ เริ่มทำเพลงลักษณะสดริง ควอเต็ต ทำเป็นโน้ตไว้เล่น

กับเครื่องสายสี่ชนิด อาทิ ไวโอลิน, มิวโอส่า, เชลโล่ ทั้งยังได้รับปากกับ ศ.น.พ.สุนทร ไว้จะนำเพลงไปบรรเลงที่งานวันศิริราช ได้แปลงเพลงที่ทำขึ้นจากสดริง ควอเต็ต เป็นซิมโฟนี ท่านเลือกเพลงเสียงเทียนเป็นเพลงเอก เนื่องจากความเป็นเพลงไทยเดิมและเพลงนี้ประพันธ์โดยหลวงประดิษฐไพเราะ โดยคุณประสิทธิ์ นั่งฟังและพยักหน้ารับเป็นที่ๆไป

“แต่เดิมตอนเป็นเพลงไทยเรียกกันว่าลาวเสียงเทียน และเพลงนี้มีความไพเราะมาก เป็นที่นิยมของคนเล่นและฟังดนตรีไทย”

การนำเพลงของหลวงประดิษฐ์ไพเราะซึ่งเป็นบิดาของคุณพ่อมาทำเป็นซิมโฟนีนั้น สิ่งสำคัญต้องคงเอกลักษณ์เอาไว้ให้ได้ คือเพลงไทยเดิมจะมีการร้องและการรับ “ร้องเพลงรับด้วยเครื่องดนตรี”

ใครจะนึกว่า รศ.ดร.อย่างอาจารย์กฤษ ผู้ว่าเรียนมาทางเครื่องกลต่างๆ อันทันสมัย จะสามารถพูดคุยก่อนเกี่ยวกับดนตรีได้ต่ออย่างนี้สามารถอธิบายพูดคุยก่อนคุณพ่อได้อย่างไม่มีที่ติ

การพูดคุยก่อนดำเนินไปอย่างราบรื่น แม้คุณคนละวัยกันหากทว่าไม่เกิดช่องว่างระหว่างวัยเลยแม้แต่เพียงมิตราภาพของคนต่างวัยเบ่งบานงดงามสะพรั่งเลยก็เพียง

“ไม่มีใครเคยเอาคำไทยลงไปในวงซิมโฟนี ทั้งยังมีการเอื้อนแบบไทยด้วย มันเป็นการประสานได้อย่างลงตัว” สักเกตจากน้ำเสียง บ่งบอกให้รู้ว่าเขาชื่นชมและประทับใจผู้เป็นพ่ออย่างมาก

■ อ่านต่อหน้า 14

■ ระนาดเอกและ ตะโพน คู่มือของหลวงประดิษฐ์ไพเราะกับ ปี่ชวา จากเจ้าภาพบุรีรัมย์ประทาน

(■ ต่อจากหน้า 13)

■ ผลงานคีตกวี หนึ่งเดียวในโลก

ยังไม่ถึงจุดของเหตุผลในการทำซีดีแผ่นเสียงเทียบ คราวนี้ รศ.ดร.กุลธร เล่าต่อ....ทุกปีตระกูลศิลปบรรเลงจะมีพิธีไหว้ครูดนตรีไทย โดยทางมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะเป็นคนจัด ปีนึงจัดขึ้นที่กุสุมา "ผมพา คุณพ่อ คุณแม่ไปร่วมพิธีไหว้ครู คุณพ่อไปนั่งใกล้ๆกับฝรั่งคนหนึ่ง เมื่อเสร็จพิธี คุณพ่อถามฝรั่งคนนั้นว่าชื่ออะไร? มาเมืองไทยทำไม?"

“เขาบอกว่าชื่อ โตนาวด์ มิซเซล เป็นอาจารย์สอนดนตรีอยู่ที่ประเทศอังกฤษ ลูกศิษย์ของ ดร.มิซเซล คือ อาจารย์สมศักดิ์ เป็นอาจารย์สอนดนตรีอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร พามาดูการไหว้ครูดนตรีไทย อีกทั้ง ดร.มิซเซล สนใจดนตรีทั้งในตะวันตกและตะวันออก”

ตั้งใจฟังเขาพูดต่อ โดยมี คุณประสิทธิ์ นั่งอยู่ข้างๆ ฟังลูกชายเล่าเรื่องของเขาให้กับเราฟัง “ก่อนที่ ดร.มิซเซล จะมาเมืองไทย เขาแวะไปประเทศญี่ปุ่น เหตุผลที่ไปประเทศญี่ปุ่นเนื่องจากกำลังเขียนหนังสืออยู่เล่มหนึ่งเกี่ยวกับประวัติและผลงานของท่านกุสตาฟ มาเยอร์ ท่านเป็นบรมครูทางดนตรีคลาสสิกของประเทศเยอรมนี ดร.มิซเซล รู้ว่า ท่านกุสตาฟมีศิษย์เอกอยู่คนหนึ่งชื่อ ศ.เคลาส์ ฟริงเซม ท่านมีเชื้อสายยิวจึงต้องหนีนาซีไปอยู่ที่สวีเดนแลนด์ช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2”

ดร.มิซเซล สิบรู้ว่า ศ.เคลาส์ ฟริงเซม ได้รับเชิญจากรัฐบาลญี่ปุ่นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ให้ไปช่วยจัดตั้งมหาวิทยาลัยดนตรีแห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยศิลปะ รู้ว่า ศ.เคลาส์ ฟริงเซม เคยอยู่ญี่ปุ่น ทำให้ ดร.มิซเซล ตามไปที่นั่น เพื่อต้องการรู้ว่าเขาอยู่ที่ญี่ปุ่นทำอะไรบ้าง? มีผลงานอะไร? ได้ไปพบกับลูกชายของ ศ.ฟริงเซม ยังได้บอกข้อมูลว่า..... ศ.ฟริงเซม มีลูกศิษย์มากมาย และศิษย์รักคนหนึ่งเป็นคนไทยชื่อ “ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง”

“ไม่รู้อย่างมีชีวิตอยู่หรือไม่?”

ได้ข้อมูลเพียงแค่นั้น ทำให้ ดร.มิซเซล ซึ่งต้องเดินทางมาหาลูกศิษย์ที่เมืองไทยอยู่แล้ว จึงอยากสืบให้รู้ว่า “ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง มีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้ว”

“คุณพ่อผมซึ่งนั่งอยู่กับ ดร.มิซเซล บอกว่า ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ยังมีชีวิตอยู่ ผมคือประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง” จากนั้นก็ได้คุยกัน สิ่งที่ ดร.มิซเซล ขอดู คือ รูปถ่ายคุณพ่อที่ถ่ายคู่กับ ศ.ฟริงเซม และขอผลงาน อาทิ เทปและสกอ์ของคุณพ่อไปฟังยังประเทศอังกฤษ

จากนั้น 2 อาทิตย์ ดร.มิซเซล เขียนจดหมายถึงผมบอกว่า “ผลงานของคุณประสิทธิ์ ถูกละเอียดไม่ได้รับการใส่ใจจากคนทั่วไป”

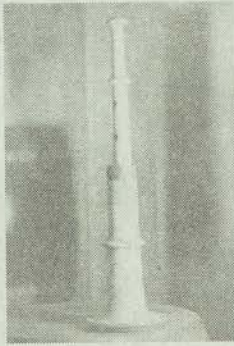
เสียงเพลงในแผ่นซีดีที่ตั้งอยู่ยังเป็นฝีมือการประพันธ์ทำนองของคุณประสิทธิ์ นั่นคือ ทางมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC) โดยการดาประทีป ม. โกมลมาศ อธิการบดี สนใจการประพันธ์เพลงของคุณประสิทธิ์ จึงมาติดต่อให้ช่วยแต่งเพลงของสถาบัน คุณประสิทธิ์ ยินดีมาก จึงได้ประพันธ์เพลงให้กับแอมแบคทั้งสิ้น 2 เพลง ยิ่งฟังยิ่งรู้สึกซาบซึ้งถึงความไพเราะของดนตรีประเภทคลาสสิกเข้าแล้วสิ

“ผมทำให้ทางแอมแบคด้วยใจรัก ไม่ได้คิดอะไรทั้งนั้น หากสถาบันใดต้องการให้แต่งก็ยินดีแต่ต้องเป็นงานเพื่อส่วนรวม”

ถามว่าใช้เวลานานหรือไม่ในการคิดประพันธ์เพลง เขาบอกว่า “ประมาณอาทิตย์นึงก็เสร็จ” ส่วนห้องนั่งประพันธ์เพลง ก็เป็นห้องที่ไว้รับรองเรานี่เอง

“การประพันธ์เพลงต้องทราบจุดประสงค์ของการนำไปใช้งาน สมมติให้ท่านอธิการบดีพอใจ” น้ำเสียงมีความสุขอย่างเห็นได้ชัด คุณประสิทธิ์ กระดืออือร้น จะคุยมากขึ้นเมื่อเห็นเราสนใจถามเรื่องนั้นเรื่องนี้

เมื่อถามถึงความรู้สึกกับการประพันธ์เพลงของคนที่ชอบบลอกเลียนแบบของคนอื่นมา คุณประสิทธิ์ บอกว่าไม่อยากพูดในประเด็นนี้ได้แต่พูดสั้นๆว่า “มันเวิร์ค”

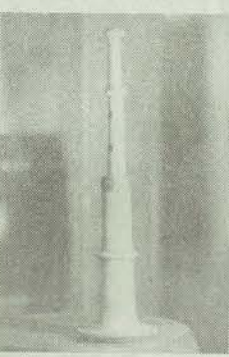
จนลูกชาย รศ.ดร.กุลธร ต้องเสริมขึ้นว่าคุณพ่อชอบความโรแมนติก ชอบความคลาสสิก จะให้แต่งแบบบู๊ล้างผลาญคงทำไม่ได้คนละแนวกัน ท่านชอบเพลง “บัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์” มาก เป็นเพลงที่ขายได้ 1 ล้านแผ่นแล้วในเวลาเพียง 1 ปีที่ผ่านมา บัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์ เป็นเพลงพื้นเมือง

ของจีน ที่ประพันธ์โดยใช้ไวโอลินคอนแชร์โต้ เมื่อเทียบกับเพลงเสียงเทียบจะคล้ายๆกันดังนี้ เป็นเพลงพื้นเมืองของประเทศชาติตะวันตกอันได้แก่ไทยและจีน คีตกวีเป็นคนไทยและคนจีน วงดนตรีที่เล่นเพลงบัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์เป็นวงเสียงใช้ซิมโฟนี ถือว่าเป็นวงที่มีมาตรฐานมาก เพลงเสียงเทียบช่วงซิมโฟนีกรุงเทพฯ มีมาตรฐานที่สุดเหมือนกัน เอกลักษณะของเพลงบัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์เป็นการเดี่ยวไวโอลินเรียกว่า ไวโอลินแซโต้ เอกลักษณะของเพลงเสียงเทียบเป็นการประสานเสียง

“หวังไว้ว่า (หัวเราะ) สักวันหนึ่งเพลงเสียงเทียบจะเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกเหมือนอย่างเพลงบัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์บ้าง จนถึง

ดร.มิชเชล สปรูว์ ศ.เคลาส์ ฟริงเซม ได้ ประสิทธิ์ บอกว่าไม่อยากพูดในประเด็นนี้แต่พูด

รับเชิญจากรัฐบาลญี่ปุ่นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ให้ไปช่วยจัดตั้งมหาวิทยาลัยดนตรีแห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยศิลปะ ระบุว่า ศ.เคลาส์ ฟริงเซม เคยอยู่ญี่ปุ่น ทำให้ ดร.มิชเชล ตามไปที่นั่น เพื่อต้องการรู้ว่าเขาอยู่ที่ญี่ปุ่นทำอะไรบ้าง? มีผลงานอะไร? ได้ไปพบกับลูกชายของ ศ.ฟริงเซม ยังได้บอกข้อมูลว่า..... ศ.ฟริงเซม มีลูกศิษย์มากมาย และศิษย์รักคนหนึ่งเป็นคนไทยชื่อ "ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง" ไม่รู้ว่ายังมีชีวิตอยู่หรือไม่?

สั้นๆว่า "มันเวิร์ด" จุลลชชาย รศ.ดร.กุลธร ต้องเสริมขึ้นว่าคุณพ่อชอบความโรแมนติก ชอบความคลาสสิก จะให้แต่งแบบบิวล้างผลาญคงทำไม่ได้คนละแวกกัน ท่านชอบเพลง "บัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์" มาก เป็นเพลงที่ขายได้ 1 ล้านแผ่นแล้วในเวลาเพียง 1 ปีที่ผ่านมา บัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์ เป็นเพลงพื้นเมือง

ซึ่งต้องเดินทางมาหาลูกศิษย์ที่เมืองไทยอยู่แล้ว จึงอยากสืบให้รู้ว่า "ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง" มีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้ว"

"คุณพ่อผมซึ่งนั่งอยู่กับ ดร.มิชเชล บอกว่า ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ยังมีชีวิตอยู่ ผมคือประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง" จากนั้นก็ได้คุยกัน สิ่งที่ ดร.มิชเชล ขอคือ รูปถ่ายของคุณพ่อที่ถ่ายคู่กับ ศ.ฟริงเซม และขอผลงาน อาทิ เทปและสกอรีของคุณพ่อไปฟังยังประเทศอังกฤษ

จากนั้น 2 อาทิตย์ ดร.มิชเชล เขียนจดหมายถึงผม บอกว่า "ผลงานของคุณประสิทธิ์ ถูกละเอียดไม่ได้รับการใส่ใจจากคนทั่วไป"

ดร.มิชเชล แนะนำให้รู้จักกับผู้ผลิตแผ่นเสียงซึ่งสนใจและชอบทางการเสาะแสวงหาคีตกวีที่อยู่ในแถบประเทศตะวันออก จากนั้นได้รู้จักกับ คุณเจอนด์ เจเตดิด ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวงซิมโฟนีกรุงเทพฯ เขาสนใจแนวทางการประพันธ์เพลงของคุณประสิทธิ์ เป็นอย่างมาก

"เพลงเอกก็คือนเสียงเทียน ส่วนเพลงอื่นๆ เป็นเพลงสมัยที่คุณพ่อ คุณแม่ทำละครมาตั้งแต่สมัยเป็นหนุ่มเป็นสาว เอาเพลงละครสมัยนั้นซึ่งเราเรียกว่าเป็นเพลงเล็ก มาทำเป็นเพลงใหญ่ สำหรับให้วงดนตรีทั้งวงเล่น ช่วยกันเลือกกับ คุณเจอนด์ ใช้ความไพเราะเป็นหลักในการเลือก"

เขาพูดถึงเพลงเสียงเทียน โดยไม่มีคำว่าลาว นำหน้า เป็นเพราะอะไรมาฟังลูกชายของคุณประสิทธิ์ คุยให้ฟัง.....เดิมนั้นเป็นลาวเสียงเทียน เมื่อนำมาบรรเลงเป็นซิมโฟนี อยากให้เป็นสากลจึงตัดคำว่าลาวทิ้งไปเป็นเสียงเทียน ส่วนซิมสวิตซ์นั้น...รศ.ดร.กุลธร จะพูดต่อ หากแต่ คุณประสิทธิ์ พูดขึ้นบ้าง....." เพลงซิมสวิตซ์ท่อนแรกผมแต่งสมัยเรียนดนตรีอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น ช่วงตอนสอบไล่พอดี มีทั้งสั้น 4 ท่อน ส่วน 3 ท่อน หลังแต่งเมื่อกลับมาเมืองไทยแล้ว

คุณประสิทธิ์ ให้ลูกชายพูดเสียจน คราวนี้ คุณประสิทธิ์ จะพูดบ้าง เขาเล่าว่า...ตอนเด็กๆคุณพ่อ(หลวงประดิษฐไพเราะ) ฝึกซ้อมดนตรีไทยให้และยังบอกว่า "แกควรไปเรียนด้านดนตรีฝรั่งด้วย" ดนตรีไทยเป็นของตระกูลร่ำรวยแล้ว จากตรงนั้นทำให้ผมต้องไปเรียนดนตรีถึงประเทศญี่ปุ่น

"ผมไม่นึกฝันว่าตัวเองจะสามารถประพันธ์เพลงได้ ได้เจอกับอาจารย์ชั้นยอด ท่านบอกกับผมว่ามีคนไทยมาเรียนในญี่ปุ่นก็มาก แต่ไม่มีใครเลยที่สนใจเรียนดนตรี ส่วนใหญ่ไปเรียนสาขาอื่นทั้งนั้น ตอนที่ไปญี่ปุ่นอายุประมาณ 22 ปี"

ถามว่าช่วงนั้นแนวโน้มทางด้านดนตรีในประเทศไทยเป็นอย่างไร? เสียงของคุณประสิทธิ์ ดังขึ้นอีกครั้ง.....สมัยนั้นดนตรีแจ๊สก็มีแล้วนะ

เสียงอันมีพลังของสุภาพสตรีอย่าง คุณลัดดา ดังขึ้นบ้าง.....สมัยนั้นก็มีคนเล่นดนตรีได้ แต่แต่งเพลงประพันธ์เพลงยังมีน้อย โดยเฉพาะการแต่งเพลงในแนวตะวันตก

"เขาเรียกว่าชาลอมโพสิชั่น" คุณประสิทธิ์ ช่วยเสริม

ถึงเวลาการฟังเพลงสมัยเมื่อ คุณประสิทธิ์และคุณลัดดา ทำละคร เสียงเพลงในเทปคาสเซตดังขึ้น "มันเก่ามากแล้ว" หากแต่เสียงเพลงยังพอฟังได้ และยังทำให้รู้สึกถึงความไพเราะของเพลงแต่ละเพลง เจ้าของบ้านผู้สูงอายุนั่งเงิบ เหมือนอยากให้เราได้สัมผัสกับความไพเราะของเพลงได้โดยมีสมาธิมากที่สุด ความชุ่มชื่นจากสายฝนแผ่ซ่านเข้ามาภายในห้องนั้น ประกอบกับเนื้อเพลงและทำนองเพลงประกอบละครสมัยก่อน มันกระทบใจเสียเหลือเกินความไพเราะของเนื้อเพลงทำให้เกิดจินตนาการมากมาย เจ้าของบ้านยิ้มให้เราเมื่อทราบว่าเรารู้สึกอย่างไรกับบทเพลงเหล่านั้น

ผู้แสดงละครสมัยนั้นต้องร้องเพลงเพื่อเป็นสื่อให้ละครเรื่องนั้น ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สมัยนั้น คุณประสิทธิ์ จึงแต่งเพลงให้กับคณะละคร "ศกาวลี" (มี คุณลัดดา สารดา ย่น กำกับการแสดง) เรื่อยมา จนถึงยุคที่ภาพยนตร์เข้ามามีบทบาท ทำให้ละครลดความสำคัญลงจากสังคม

ของจีน ที่ประพันธ์โดยใช้ไวโอลินคอนแชร์โต้ เมื่อเทียบกับเพลงเสียงเทียนจะคล้ายๆกันดังนี้เป็นเพลงพื้นเมืองของประเทศชาติตะวันตกอันได้แก่ไทยและจีน คีตกวีเป็นคนไทยและคนจีน วงดนตรีที่เล่นเพลงบัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์เป็นวงซิมโฟนีก็ถือว่าเป็นวงที่มีมาตรฐานมาก เพลงเสียงเทียนซิมโฟนีกรุงเทพฯ มีมาตรฐานที่สุดเหมือนกัน เอกลักษณ์ของเพลงบัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์เป็นการเดี่ยวไวโอลินเรียกว่า ไวโอลินซอโต้ เอกลักษณ์ของเพลงเสียงเทียนเป็นการประสานเสียง

"หวังไว้ว่า (หัวเราะ) สักวันหนึ่งเพลงเสียงเทียนจะเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกเหมือนอย่างเพลงบัตเตอร์ฟลาย เลิฟเวอร์บ้าง จนถึงตอนนี้มีคนรู้จักเพลงเสียงเทียนอยู่บ้างแต่ก็ยังเป็นชาวต่างชาติมากกว่าคนไทย" รศ.ดร.กุลธร บอกอย่างนั้น

หันมาคุยกับ คุณประสิทธิ์ ถึงความคาดหวังในแผ่นซีดี ชุดเสียงเทียน เขาบอกว่า...อยาก

ให้แพร่หลายออกไปสู่กลุ่มคนทุกคน โดยเฉพาะคนไทย และยิ่งดีถ้าเป็นที่สนใจของคนต่างชาติ" ประโยคนี้พูดออกมาทำให้ลูกชายเสริมต่อ.... เพลงเสียงเทียนทำให้ชาวต่างชาติรู้จักเอกลักษณ์ความเป็นไทยได้ เขาไม่เข้าใจดนตรีไทยหรอกครับ แต่ถ้าเรานำความเป็นไทยผ่านทางดนตรีสากลตะวันตก เขา จะรู้ว่าเป็นไทยเป็นอย่างไร เพลงเสียงเทียนเป็นการสื่อให้เขาฟังด้วยดนตรีสากล ซึ่งเขารู้จักก็อยู่แล้ว ครั้นทำให้ความเป็นไทยออกผ่านทางดนตรีสากล สามารถแพร่หลายออกไปสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก

ยังมีผลงานของคุณประสิทธิ์อีกมากมาย ซึ่งกำลังรอทุนเพื่อนำเพลงเล็กๆ เมื่อครั้งใช้เป็นเพลงประกอบละคร รอคารบันทึกเสียง ลูกชายอย่าง รศ.ดร. กุลธร ผู้เห็นคุณค่าของศิลปะแขนงดนตรีอยากนำเพลงเล็กๆ เหล่านี้มาบันทึกเสียง แต่ตอนนี้ต้องรอไว้ก่อน เขาย้ำว่า "ต้องทำแน่ครับ"

ก่อนที่จะลากลับก็ได้รับความกรุณาจากครูร้องเพลงลมหนาวให้ฟัง เสียงของเธอไพเราะเหลือเกิน ช่วงการทอเสียงทำได้อย่างน่าชื่นชม ใครจะนึกว่าสุภาพสตรีวัย 78 แล้ว มีเสียงไพเราะได้ถึงเพียงนี้ แถมยังได้ชมเครื่องดนตรีสมัย หลวงประดิษฐ์ไพเราะ ถือเป็นบุญตาเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีชิ้นเอกอย่าง "ระนาดเอก" หรือ "ปี่ชวา" ที่ได้พระราชทานมาจากเจ้าภานุรังสี อีกทั้งยังมีลายมือของท่านจารึก ไว้ด้วยว่าได้ให้กับหลวงประดิษฐ์ไพเราะ การจารึกยังใช้ภาษาไทยโบราณ บางคำ ยิ่งได้อ่านได้สัมผัสกับแบบใกล้ชิดเช่นนี้ ทำให้ถือว่าเป็นโชคดี

ข้อความซึ่งได้จารึกไว้บนปี่ชวาความว่าให้แล้ววันที่ 7 ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ให้ นายสรจางวางเพราะลำโพงปี่นี้แดกเพราะเหตุใด ยังจำได้อยู่ทั้งที่ได้ทำให้ได้รับความสุขทุกประการ" มีคำลงชื่อว่า "ภานุรังสี" ได้เห็นตะโพก กลองทัด กลองชาตรี โหม่ง ข้องหุ่ย ส่วนแล้วแต่มีอายุเป็นร้อยๆปี

นอกจากเครื่องดนตรีไทยเหล่านี้แล้วยังมีรูปถ่ายบันทึกความทรงจำมากมาย ล้วนแล้วแต่ได้สัมผัสด้วยตา จนไม่อยากลืมเลย ประโยคหนึ่งยังก้องอยู่ในโสตประสาท "ไม่มีใครรู้จักผมหรอกคุณผลงานต่างๆที่ได้ทำให้คนไทยไม่รู้จัก มีแต่ชาวต่างชาติ ที่พอจะรู้จัก มีชาวต่างชาติมาสัมภาษณ์เรื่องราวเกี่ยวกับการประพันธ์เพลง รวมไปถึงผลงานต่างๆ ที่ได้ทำให้" ประโยคนี้ฟังดูก็ธรรมดาๆ แต่ถ้าพินิจดูให้ละเอียดพบว่า คุณประสิทธิ์ น้อยใจนิดๆ

น่าเสียดายความสามารถของคีตกวีผู้มากด้วยประสบการณ์และวิชาการ ที่คล้ายถูกมองข้ามไปศิลปะ การดนตรีเฉพาะอย่างยิ่งของไทยนั้นมิได้เป็นสิ่งล้ำสมัย...หากรู้จักที่จะสัมผัสและเรียนรู้แล้ว จะมีแต่ความประทับใจมิรู้ลืม.....